

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН В ЗВО

Фахова профілізація «Фортепіано»

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Магістр	
Освітньо-наукова програма	Музичне мистецтво	
Курс	1	
Семестр	2	
Обсяг дисципліни (години / ECTS)	90 / 3	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Кучеренко Станіслав Ігорович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, в.о. доцента
	Посада	Старший викладач кафедри камерного ансамблю
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/chamber-ensemble/Kucherenko.pdf
	e-mail	kucherenko.stanislav@yahoo.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Інюточкіна Ніна Валентинівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри концертмейстерської майстерності
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/concertmasters/Injutochkina_2022.pdf
	e-mail	nina.iniutochkina@gmail.com
Анотація	Ідея курсу полягає у наданні теоретичного осмислення та обґрунтування практичним виконавським вмінням та навичкам, які були засвоєні здобувачами протягом всіх років навчання у класі камерного ансамблю та концертмейстерської майстерності. Дисципліна спрямована на узагальнення здобутих раніше знань у	

	<p>відповідних сферах виконавства.</p> <p>Запропоновані лекції мають характер не пасивного викладення матеріалу, а активного спілкування зі слухачами, що має сприяти розвитку музичного мислення виконавця-ансамбіста / концертмейстера, спрямованого на вміння робити теоретично-підкріплені висновки з накопиченого власного виконавського досвіду.</p>
Мета дисципліни	<p>Надання здобувачам необхідних знань і навичок для майбутньої роботи як викладача камерного ансамблю та концертмейстерського класу, стимулювання до осмислення власних виконавських завдань та інтерпретацій різностильових та різножанрових музичних творів, що забезпечить невинне виконавське ансамблеве та педагогічне самовдосконалення та прагнення до художніх пошуків в сфері ансамблевої гри.</p>
Програмні результати навчання	<p>РН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.</p> <p>РН 5. Вибудувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.</p> <p>РН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>РН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p>
Фахові (спеціальні) компетентності	<p>СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.</p> <p>СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській, педагогічній діяльності.</p> <p>СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.</p> <p>СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.</p> <p>СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p><i>Тема 1.</i> Специфіка ансамблевого виконавства й характерні риси мислення ансамбіста. Професійна майстерність ансамбіста.</p> <p><i>Тема 2.</i> Камерні інструментальні ансамблі епохи</p>

	<p>бароко. Ансамблева творчість Й. С. Баха.</p> <p><i>Тема 3.</i> Інструментальні ансамблі Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. Бетховена.</p> <p><i>Тема 4.</i> Інструментальні ансамблі західноєвропейських композиторів першої половини ХІХ ст.</p> <p><i>Тема 5.</i> Інструментальні ансамблі німецьких композиторів-романтиків (Ф. Мендельсона, Р. Шумана, Й. Брамса).</p> <p><i>Тема 6.</i> Інструментальні ансамблі композиторів-представників західноєвропейських національних шкіл (Е. Гріга, Б. Сметани, А. Дворжака, С. Франка, К. Сен-Санса).</p> <p><i>Тема 7.</i> Інструментальні ансамблі вітчизняних та західноєвропейських композиторів другої половини ХІХ – початку ХХ ст.</p> <p><i>Тема 8.</i> Інструментальні ансамблі вітчизняних та західноєвропейських композиторів другої половини ХХ – першої половини ХХІ ст.</p> <p><i>Тема 9.</i> Історичний екскурс у концертмейстерську спеціальність. Еволюція партії супроводу в різні епохи – від Середньовіччя до сучасного музичного часопростору.</p> <p><i>Тема 10.</i> Специфічні особливості концертмейстерської спеціальності, проблема дефініції. Діапазон діяльності піаніста-концертмейстера.</p> <p><i>Тема 11.</i> Вокально-фортепіанний дует як особливий вид ансамблю. Читання з листа, транспонування. Концертмейстер в оперному театрі.</p> <p><i>Тема 12.</i> Особливості роботи концертмейстера в ансамблі зі струнно-смічковими інструментами.</p> <p><i>Тема 13.</i> Особливості роботи концертмейстера в класі духових інструментів.</p> <p><i>Тема 14.</i> Специфіка виконання фортепіанної партії в ансамблі з народними інструментами.</p> <p><i>Тема 15.</i> Проблема фахової підготовки концертмейстера у диригентських та хорових класах. Специфіка роботи концертмейстера у хореографічному класі.</p> <p><i>Тема 16.</i> Видатні концертмейстери минулого і сьогодення. Сучасна система підготовки піаністів-концертмейстерів в Україні.</p>
Види занять	Лекційні, практичні, самостійна робота.
Методи навчання	Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою; відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

<p>Форми та методи оцінювання</p>	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (має 60 балів): усне опитування, робота на практичному занятті.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (має 40 балів): Екзамен: письмова робота або презентація аналізу твору камерно-інструментального жанру / твору з фортепіанним супроводом в аспекті ансамблевих / концертмейстерських завдань та шляхів їхнього вирішення.</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
<p>Особливості та політики дисципліни</p>	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як сервіс Google Meet (відеотелефонний зв'язок), платформи Zoom, Moodle, листування через e-mail, месенджери.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування, в т.ч. з використанням гаджетів, під час поточного та підсумкового контролю заборонено).</p> <p>В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Дедусенко, Ж. В. (2019). <i>Камерні ансамблі для струнних смичкових інструментів та фортепіано французьких композиторів останньої третини XIX – початку XX століть (на матеріалі творів Г. Форе, К. Дебюссі, М. Равеля)</i>. Харків.</p> <p>Кутлуєва, Д. В. (2019). Фортепіанні квартети Ф. Мендельсона як явище романтичної епохи. <i>Аспекти історичного музикознавства</i>, 16, 143–157.</p> <p>Молчанова, Т. (2022). Модель навчання концертмейстерства у музичних закладах фахової вищої освіти України. <i>Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»</i>, 47, 67–73.</p> <p>Нікітська, Є., Савченко, Г. (2022). Творчий проєкт кафедри концертмейстерської майстерності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського: досвід виконавського та</p>

	<p>композиторського осмислення. <i>Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти</i>, 64, 57–74.</p> <p>Підпорінова, К. (2023). Дистанційне навчання концертмейстера: синтез інновацій та традицій. <i>Scientific research in the modern world</i>, 446–451. https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/04/SCIENTIFIC-RESEARCH-IN-THE-MODERN-WORLD-6-8.04.23.pdf</p> <p>Повзун, Л. (2018). <i>Камерність як жанрово-стильова парадигма інструментально-ансамблевої творчості</i>. Одеса: Астропринт.</p> <p>Смірнова І.В., Калашнік М. П. (2021) <i>Ансамблеве письмо: теорія та композиторська практика</i>. Харків: ТОВ «Планета-Прінт».</p> <p>Соколова, Л. (2019). Романтичні «Фантастичні п'єси» ор. 88 Р. Шумана – на шляху до фортепіанного тріо. <i>Аспекти історичного музикознавства</i>, 16, 126–142.</p>
--	---

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 30 серпня 2023 року, протокол № 1.